

Марія Тищенко, аспірант

Інститут педагогіки НАПН України

м. Київ

КАР'ЄРНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ ПРОФОРІЕНТАЦІЙНОГО ТА КАР'ЄРНОГО НАВЧАННЯ У СЕРЕДНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Підготовка молоді до вибору майбутньої професії було і залишається дуже важливим питанням. Турбулентне життя XXI-го століття вимагає від молоді вміння швидко пристосовувалися до мінливого життя суспільства, гнучкості вирішення життєво важливих питань та вміння приймати зважені рішення. Саме вирішенням таких завдань займається профорієнтаційне та кар'єрне навчання у середніх навчальних закладах Великої Британії. Кар'єра, це безперервна розповідь про професійний досвід людини та досягнення, що розглядаються у прив'язці до життя у цілому.

Кар'єрне благополуччя є основою програми профорієнтаційного та кар'єрного навчання для учнів у середніх навчальних закладах Великої Британії.

У загальному сенсі, кар'єрне благополуччя відноситься до внутрішнього світу особи. Воно складається з інтенсивних моментів радості та самореалізації та глибинних почуттів задоволення та радості від виконання певної діяльності

Британські спеціалісти з соціальної психології Кріс Кейз, Деніел Шмоткін та Кріс Ріфф описують благополуччя як суб'єктивний досвід задоволення та позитивних відчуттів добробуту. Вони встановлюють два взаємопов'язаних елементи психологічного благополуччя, що допомагають людині процвітати: гедоністичне та евдемоністичне благополуччя.

Гедоністичне благополуччя відноситься до насолоди приємними моментами життя. Хоча й гедоністичні моменти дають людям найбільш інтенсивні відчуття щастя, вони не є джерелом щастя та добробуту. Наприклад, ейфорія від знання того, що учень поступив на спеціальність, яку обрав, згодом заміщується усвідомленням того, що попереду роки навчання!

Евдемоністичне благополуччя відноситься до базового, більш тривалого, але менш інтенсивного відчуття щастя, що отримується від таких речей як:

- Сприйняття себе самого та оточуючих.
- Знаходження на своєму місці у житті.
- Вклад у власне благополуччя та благополуччя інших.
- Існування сенсу життя.
- Контроль та реалізація особистого росту та потенціалу.

Кар'єрне благополуччя, таким чином, відноситься до оцінки людьми задоволення та добробуту, яке вони отримують від залучення до навчання та праці, та залежить від того, що трапляється з ними в інших основних сферах життя, таких як їх родина, дозвілля, цивільне або громадське життя.

Багато дисциплін висвітлюють питання благополуччя, включаючи позитивну психологію, неврологію, соціологію, економіку, політичні науки та філософію. Отримання благополуччя за рахунок інших, наприклад, піднімає питання моралі. Кар'єра є соціально-керованим поняттям, отже у суспільстві право на кар'єру іде поруч із зобов'язанням, що люди не повинні обирати діяльність, яка шкодить іншим. Іншими словами, вони повинні виконувати роботу, що робить вклад в їх власне благополуччя та добробут інших.

Британські науковці зазначають, що молоді люди мають навчитися життєво необхідним складовим мислення, якщо вони хочуть бути щасливими у своїй кар'єрі. Багато, але не все, з

навчання, що відноситься до кар'єрного благополуччя, «здобувається», але не «навчається». Молоді люди випадково та неформально піддаються впливу родин, друзів та людей навколо них. Головні цілі навчання кар'єрному благополуччю - це допомогти учням зрозуміти наступне:

- Що робить їх щасливими.
- Що таке кар'єрне благополуччя та які вони мають для нього можливості.
- Як максимально збільшити своє кар'єрне благополуччя.

Кар'єрне благополуччя це важлива цінність, і з точки зору практичного підходу британських фахівців з кар'єрного навчання є більш ефективною для мотивації учнів прагнути та досягати, аніж звичайна тактика «*дефіциту-та-катастрофи*», коли вчителі постійно наголошують учням про їх недостатню працьовитість та попереджають про наслідки нездачі екзаменів. Кар'єрне благополуччя має позитивний зв'язок з такими моментами життя, як оптимізм, пошук мети, розвиток гарних відносин з іншими, почуття гумору, доброго здоров'я та прагнення самоствердження.

Література:

1. Слюсаренко Н.В., Мороз Н.С. Виховання учнів у середніх навчальних закладах Великої Британії: навчально-методичний посібник. / Н.В. Слюсаренко, Н.С. Мороз. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2012. – 230 с.
2. Anthony Barnes, Barbara Bassot, Anne Chant. An introduction to career learning&development 11-19: perspectives , practice and possibilities. Routledge, Abingdon, Oxon, OX144RN, 2011. -168 p.
3. David Andrews. Career education in schools/ David Andrews. – Highflyer Publishing Ltd, Stafford, Staffordshire ST174LT, 2011. – 156 p.
4. A.G. Watts, Bill Law, John Killeen, Jennifer M. Kidd, Ruth Hawthorn. Rethinking careers education and guidance. – Routledge, London. New York. 2002. – 403 p.

5. D. Peck. Careers Services: history, policy and practice in the United Kingdom. London. 2004. - 168 p.